

بىنر كە جاوى اصل

سوکو قوم جاوا؟

كاثان، قىد فريغىكت اول ۋەركىمىغۇش، سىيسمىت ايجاعن تولىسىن اين دەققاۋىھى سىيسمىت ايجاعن بەهاس عرب يېغ مەشكۇنەكىن تىدا بارىس داتىس (—)، دباوه (—)، دەھادەن (—)، تىدا ماتى (—) دان تىدا تصديق (—) سپاكايان يېغ ترداۋەت قىد تولىسىن جاوى دباتو برسورت ترەڭكەنۇ قىد ابىد كى 13 دان دالىم ورقە ملابىر قىد اول ابىد كى 17.

سلفس ايت كاثان لاتىي عنصۇر ۲ سىيسمىت ايجاعن بەهاس عرب يېغ مەشكۇنەكىن تىدا بارىس اين برانسۇر ھېلىغ، تىتافى تىدا تصديق ماسىھە دەكۈنەكىن لاتىي سپاكايان ترداۋەت دالىم كەتاب صرطامىستىقىم قىد ۋەرتەن ابىد كى 17.

منوروت اسمىعيل، ۋەراوبەن اين داۋەت دلىھەت درىد چونتۇر ئېھىجاعن 'سکالا' سپاكايان يېغ دەكۈنەكىن اوپىي لاتىي كىياغ كېيۈش شوک.

سلاعىن ايت كاثان لاتىي سىيسمىت ايجاعن جاوى بەهاس ملابىر يېغ ماسىھە مەشكۇنەكىن چىرىي ۲

سىيسمىت ايجاعن عرب والاۋەنۇن سىيسمىت تىدا بارىس دان ساۋىمقامان سودە تىدق دەكۈنەكىن لاتىي. سىيسمىت ايجاعن سەدمەكىن دەكەتاكىن سپاكاىي سىيسمىت ايجاعن تردايىسى.

سەجەرە ۋەركىمىغۇش تولىسىن جاوى بەهاس ملابىر مەڭالىي تاھەف ۲ ۋەركىمىغۇش سىيسمىت ئېھىجاعن. درى ماس كىسمەس بېراف سىيسمىت ايجاعن جاوى بەهاس ملابىر دېرگەنلىك دەن دەن نام ايندىزىپىدو، ۋەرتوپوهن اتاو اخىنسى ترداشتى.

انتاراش سىيسمىت ايجاعن جاوى زىعىي، سىيسمىت ايجاعن جاوى دىيان دان يېغ ترەكىنىي اىالە سىيسمىت ايجاعن جاوى يېغ دەشمۇرۇنەكىن اتاو سىيسمىت ايجاعن جاوى دیوان يېغ دېرگەنلىك دەن دەكۈنەكىن سەچارا راسمىي مولايى تاھون 1986.

اولىيە وان رەملىي وان محمد

قىلماڭاي فەداۋەت دەكمەكاكىن بىرھەبىئە سەجەرە دان اصل اصول ۋەركاتاون جاوى. باڭاياناڭۇن انتارا فەداۋەت يېغ دەغىڭەف منارىق دان مناسىبە ستاڪت اين اىالە جاوى براصل درېد ۋەركاتاون عرب الجوة يېغ ترداۋەت دالىم چاتىن ۋەغمىارا عرب. انتاراش يېغ ترکىنل اىالە این بەطوطە قىد ۋەرتەن ابىد كى 14 مىسيحى.

ۋەركاتاون الجوة دالىم بەهاس عرب ادالە باڭىي مرجۇعىن سىيسمىت تولىسىن عرب يېغ دەكۈنەكىن اولىيە قىدۇدۇق سومتىرا يېغ كىتىك ايت تەلە مەغانوت اکام اسلام.

قىشىر ليڭۈيەسەتىك درى ۋەست ۋەقاچىن بەهاس، كىسوسىستراون دان كۈبدايائۇن ملابىر اونىزىرسىتىي كېغساعەن ملىسيما (UKM)، اسمىعيل صالح بركات، باڭاياناڭۇن دېبالىق ايت اد جوڭ سەرجان يېغ بىرەنداۋەت ۋەركاتاون جاوى ادالە نام لاما باڭىي سومتىرا.

دالىم حال اين ساۋىرغە سەرجان مېتاكىن جاوى نام يېغ درىجۇعىن اوپىي اورۇغ عرب كەند رەنداو نۇستاتارا اتاو عالىم ملابىر دەن قىدۇدۇق بىرکولىت ساۋو ماڭىش دان دەكەن اورۇغ يېغ بىرکولىت ساۋا ماڭىش، كۈلۈغۇن يېغ تېرىپىش اىالە سوکو قوم جاوا.

اولىيە ايت كاثان اورۇغ درى ولايە اين دەكەنلى دەكەن اورۇغ دەنەنە عرب سپاكاىي اورۇغ جاوى، تانە جاوى، بەهاس جاوى، تولىسىن جاوى.

"ايسەتىلە تولىسىن جاوى اين دەكۈنەكىن اوپىي

قىدۇدۇق ملىسيما، سېغاڭۇرما، بىرونى دان ولايە سلاختىن تىتافى داینەدونىسيا ايسەتىلە تولىسىن عرب - ملابىر دەكۈنەكىن باڭىي مرجۇعىن سىيسمىت تولىسىن اين،" كاثان دالىم تو بول دەن دەن اوتۇسنى ملابىر مېشىخوان دېباڭى بارو ۲ اين.

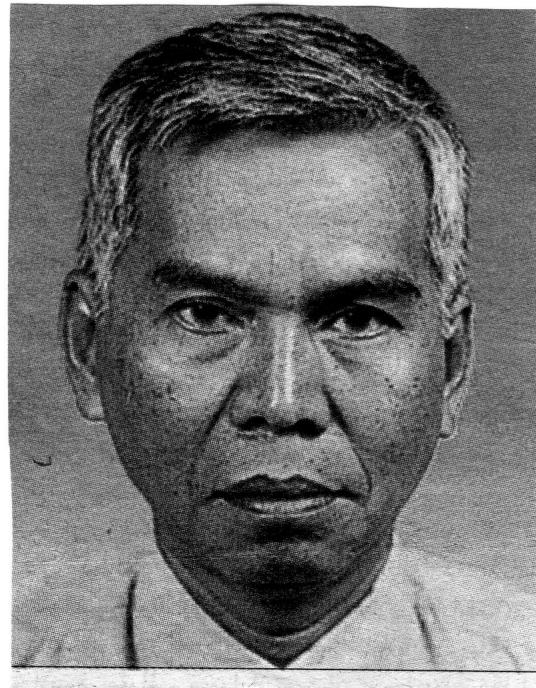
مېپتە تىتە ئېھىجاعن ۋەركىمىغۇش سىيسمىت تولىسىن جاوى درى دەلو ھېڭ كېيى، اسمىعيل يېغ باپق ملاكۆك كاجىن دان ۋېلىدىقىن تىتە بەهاس ملابىر سەرەنداو بركات، بېراف ۋەراوبەن بىرلاڭو سەجەرە بىرەنداۋەت-تاھەف.

سناري حروف عرب دالم سيسن توليسن جاوي بهاس ملايو كيني

Bil.	Bentuk Tunggal	Nama Huruf	Padanan Rumi	Bil.	Bentuk Tunggal	Nama Huruf	Padanan Rumi
A	Senarai Huruf Arab						
1.	ا	alif	a	16.	ط	tho(k)	t,(t)
2.	ب	ba(k)	b	17.	ظ	zho(k)	z,(z)
3.	ت	ta(k)	t	18.	ع	ain	a,k,(‘)
4.	ث	tha(k)	s,th	19.	غ	ghain	gh
5.	ج	jim	j	20.	ف	fa(k)	f
6.	ح	ha(k)	h(h)	21.	ق	qaf	k,(q)
7.	خ	kha(k)	kh	22.	ك	kaf	k
8.	د	dal	d	23.	ل	lam	l
9.	ذ	tzal/zal	z,dh	24.	م	mim	m
10.	ر	ra(k)	r	25.	ن	nun	n
11.	ز	zai	Z	26.	و	wau	u,o,w
12.	س	sin	s	27.	ه	ha	h
13.	ش	syin	sy,sh	28.	لـ	lam-alif	“la”
14.	ص	sad	s,(s)	29.	ء	hamzah	k,(‘)
15.	ض	dad	d,(d)	30.	ي	ya(k)	i,e,y

سناري حروف تهبن دالم سيسن ايجاعن جاوي بهاس ملايو

B	Bentuk Tunggal	Nama Huruf	Padanan rumi	Bil.	Bentuk Tunggal	Nama Huruf	Padanan Rumi
<u>Bil.</u>	<u>Senarai Huruf Tambahan bagi Keperluan Bahasa Melayu</u>						
1.	ج	ca	c	4.	ف	pa	p
2.	غ	nga	ng	5.	ث	nya	ny
3.	ئ	ga	g	6.	ڙ	va	v

اسمعیل صالح

دالم فتتديرين، فراوندغۇن، فرداڭغۇن دان فرسورتن ملايو سباڭايمان دچاتتىكىن اولىيە كولىنس براساسكىن قىلغۇن زالىتىن ۋە تاھون 1726 مسيحىي بەهاوا كىكايىغان بوداي يېڭى براكسارا اين داكىكومى قىلغۇن بارت، بوكىن سهاج سىسترا ملايو يېڭى دەركاڭاعىي تنافي سىستم اورووس نياڭ دغۇن قىلاڭاكي لىيسىن داڭغۇن دان سىستم اکاعون دأساسكىن تولىسىن دالم بەهاس ملايو.

تولىسىن بەهاس ملايو ۋە ماس ايت يېڭى سكالىي ايااله تولىسىن جاوي. حال اين دافت دليهت دالم بوكو وارىشنى ورقە ملايو يېڭى دسلەڭكاراكن اولىيە كالوف.

فركمېغۇن سىستم تولىسىن بەهاس ملايو يېڭى بىلاڭو سقىجىغۇ زمان تله مفترىيەتكىن جوش بىراف فراوبەهن درى سكىي مورفو-فونىم بەهاس ملايو. تولىسىن جاوي دان رومى ماسىيە دككل دان دكۇناكن هىشكى كىنى مىجادىي تولىسىن راسمىي بەهاس ملايو ترتوا دەلىسىما. اسمىيل بركات، تولىسىن جاوي دكۇناكن دالم بەهاس ملايو يېڭى سىچارا كەرۇنلۇرىش دكۈلۈغۈكىن سباڭاكي بەهاس ملايو كلاسيك.

كاثان دغۇن بىراف فېسوائىن درىد حروف عرب، تولىسىن اين تله دكۇناكن دالم سىستم تولىسىن بەهاس ملايو برمولا ۋە ايدى كى 13.

قۇڭوناڭ سىستم تولىسىن جاوي دالم بەهاس ملايو يېڭى دافت دككل قىستى برمولا ۋە ايدى كى 14 مسيحىي، والاوفون فركمېغۇن اين بىلاڭو لىيە اول درىد ايت.

سجق درى ايت هىشكى كىنى، سىستم ايجاعنىڭ مغالمى فراوبەن. سلفس دەغلىرىنى بەهاس تولىسىن عرب يېڭى برمولا ۋە اخىر ايدى كى 12 مسيحىي، تنافي يېڭى قىستى ۋە ايدى كى 13 مسيحىي براساسكىن سومېر درىد باتو برسورت ترگانو.

فركمېغۇن سىستم بەهاس ملايو اين سلفس كىداڭغۇن قېجاجە بارت ۋە ايدى كى 16 مسيحىي اورۇغ ايرۇۋە مولا مەڭوناڭ سىستم تولىسىن بەهاس مەرىك براساسكىن سىستم تولىسىن رومان اتاو رومى باڭىي منچاتتىكىن بەهاس ملايو دان چونتۇر تراوول ايااله سئاراي كات ايتالى - ملايو اولىيە ئىكەفىتا.

والاوا باكاياناڭون سىستم تولىسىن جاوي بەهاس ملايو يېڭى فركمېغۇن سجق ايدى كى 13 مسيحىي هىشكى بىراف ايد كەمۈدىن مروۋاڭن تولىسىن راسمىي بەهاس ملايو كلاسيك.

سىستم تولىسىن اين دكۇناكن دغۇن ملواس